

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2955/2020
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца-противтужених малолетних АА и ББ, које заступа законски заступник ВВ, мајка и ВВ, сви из ..., које заступа пуномоћник Санда Сувачар, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ГГ из ..., којег заступа пуномоћник Предраг Боговац, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права и измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужилаца-противтужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 25/2020 од 29.01.2020. године, на седници одржаној 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца-противтужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 25/2020 од 29.01.2020. године, у делу одлуке о делимичном лишавању родитељског права туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 559/2018 од 30.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је предложено да суд туженог делимично лиши родитељског права над малолетним тужиоцима у делу одлуке о питањима која битно утичу на живот деце - промени пребивалишта деце, образовању и лечењу деце, као и захтев за накнаду парничних трошкова са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је предложено доношење пресуде којом ће се изменити пресуде Основног суда у Новом Саду П2 3152/2010 од 09.11.2010. године и Основног суда у Новом Саду П2 291/2017 од 05.04.2017. године уколико да се малолетни АА и ББ повере на самостално вршење родитељског права оцу, са пребивалиштем на адреси оца, а мајка обавезе да на име свог дела доприноса децем издржавању плаћа 30% од својих редовних месечних примања на текући рачун оца, почев од пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови до сваког 10-ог у месецу за текући месец, као и да туженом надокнади све трошкове поступка са законском затезном каматом од правноснажности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 25/2020 од 29.01.2020. године, ставом првим изреке, жалбе су одбијене и потврђена је првостепена пресуда у побијаном делу којим су одбијени тужбени захтев и захтеви странака за накнаду

парничних трошкова. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке тужиоци-противтужени су изјавили ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других повреда поступка учињених пред другостепеним судом због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужила ВВ, и тужени ГГ су родитељи малолетних тужилаца, АА, рођеног 2009. године и ББ, рођене 2014. године. На основу одлука суда самостално вршење родитељског права над малолетном децом поверено је мајци, а отац обавезан да доприноси њиховом издржавању и одређен је начин одржавања личних односа оца са децом. Лични односи одржавани су и чешће него што је то одређено одлуком суда. Тужила ВВ је по занимању професор ... језика, са месечном зарадом од 48.000,00 динара и допунским приходима која остварује као преводилац, са децом живи у стану своје мајке за који не плаћа закупнину, већ само режијске трошкове који месечно износе око 17.000,00 динара. Власник је стана који се издаје, а закупнину задржава њен отац. За дадиљу месечно издваја 24.000,00 динара. Малолетни АА је ученик трећег разреда основне школе, док ББ иде у вртић. Тужени је дипломирани ... са месечном зарадом од 85.000,00 динара. Доприноси издржавању малолетних тужилаца и старије ћерке из претходног брака. Живи у стану површине 65 м² који је купио на кредит. Власник је другог стана у коме живи његова мајка стара 85 година. Његова рођена сестра нема потомства и власник је три стана у ..., два локала и куће у Мајка тужиле ВВ, стара 72 године се пре неколико година преселила у ..., након одређеног времена прешла је да живи у ..., где је изнајмила и држи ресторан. Тужила ВВ је од раније имала жељу да се пресели код мајке у ..., а потом и у ..., пошто није задовољна финансијским приликама које има у Србији. Тужени се противи пресељењу деце на други континент, налазећи да би због одвојености од оца то било штетно за њихов развој. Малолетни АА има знања о опречним ставовима родитеља поводом намере мајке да се преселе у ..., узнемирен је, изгубио је поверење у оба родитеља, почео је да испољава проблематично понашање у виду изненадног излива беса, тврдоглавости, тако да је ишао код школског психолога. Дадиља је значајна фигура у животу малолетне деце. Тужиоци су у току летњег распуста боравили у ... и лепо су се провели. Из извештаја Центра за социјални рад, налаза и мишљења вештака психолога, психијатра, социолога међу којима има и породичних терапеута, утврђено је да је у конкретном случају, сагледавајући све релевантне околности, узраст деце ограничавајући фактор за реализацију одлуке мајке. Најбољи интерес малолетне деце није пресељење на други континент, будући да је неопходно да обоје у време пресељења буду у узрасту између 9-12 година и да на адекватан начин буду припремљена за пресељење.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право доносећи побијану одлуку у делу у којем је одбијен тужбени захтев да се тужени делимично лиши родитељског права над малолетном децом у делу одлучивања о питањима која битно утичу на живот малолетне деце – права да одлучује о промени пребивалишта малолетне деце, образовању и лечењу деце, на начин како је то предложено тужбеним захтевом.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се наводима ревизије указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 6. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, а држава има обавезу да предузме све потребне мере за заштиту детета, као и да поштује, штити и унапређује права детета, а према члану 62. Породичног закона дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој.

Са друге стране, у погледу вршења родитељског права у смислу члана 78. став 3. Породичног закона родитељ који не врши родитељско право има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава личне односе и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право. Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона сматрају се нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности. Према одредби члана 82. Породичног закона родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права и то права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета.

У конкретном случају ради се о предлогу за лишење родитељског права у домену давања сагласности за промену пребивалишта деце и пресељење у ..., на други континент, с обзиром да се отац томе противи, односно да није сагласан са променом пребивалишта деце, које представља једно од питања која битно утичу на живот детета. Родитељ који не врши родитељско право, у овом случају тужени, има право и дужност да са другим родитељем одлучује заједнички и споразумно о питањима која битно утичу на живот деце. Поступање свих и сваког у односу са децом мора бити у најбољем интересу детета. Стручне установе, као што су органи старатељства, специјализоване за поступање у породичним односима на чије мишљење упућује одредба члана 270. Породичног закона, као и специјализовани вештаци за ову област, дали су налаз и стручно мишљење да за сада најбољи интерес малолетне деце није пресељење на други континент, будући да је неопходно да обоје у време пресељења буду у узрасту између 9-12 година и да на адекватан начин буду припремљена за пресељење, због чега недавање сагласности, односно противљење оца није противно интересима деце, те се супротно ревизијским наводима, не може сматрати да тужени несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права у смислу члана 82. став 1. Породичног закона.

Пошто је суд у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, а пре доношења одлуке о заштити права детета односно вршењу или лишењу

родитељског права суд има обавезу да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства и друге специјализоване установе, што је у конкретном случају и учињено, те да прибави мишљење малолетног детета што је такође учињено у виду обављених разговора стручних лица са малолетном децом, побијаном одлуком је за сада, супротно наводима ревизије и по становишту Врховног касационог суда најбоље заштићен интерес малолетних АА и ББ. Тужила која инсистира на тренутном пресељењу, примарно следећи своје сопствене интересе, занемарује ризик пресељења деце, што по мишљењу центра није у интересу деце.

У већем делу наводи ревизије тужилаца се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису посебно разматрани будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено не доводе у сумњу правилност пресуђења и примену материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић